

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Center
Center for el, vand og VE på
land

Kontor
Kontor for el og sikkerhed

Dato
05-12-2024

J nr.

Akt-id 538640

/ ASHAR

Svar på KEF alm. del – spm. 33

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af d. 7. november 2024 stillet mig følgende alm. del spørgsmål 33, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 33

Vil ministeren kommentere på Brian Vad Mathiesens oplæg på Klima-, Energi- og Forsyningsudvalgets åbne ekspertmøde om udbygning af elnettet den 7. november 2024, jf. KEF alm. del – bilag 65? I besvarelsen bedes ministeren navnlig forholde sig til anbefalinger 1 og 2 på side 18 og 19 i oplægget, herunder ved at angive ministerens vurdering af potentialet for de enkelte anbefalinger.

Svar

Indledningsvist vil jeg gerne kvittere for professor Brian Vad Mathiesens indspil. Mange af de komplekse problemstillinger, som nævnes i præsentationen er særdeles relevante. Også i de kommende år skal der tages politiske skridt i takt med, at udviklingen af det grønne energisystem accelererer og øger behovet for nye teknologiske svar og muligheder. Det stigende behov for både udbud og efterspørgsel af vedvarende energi skal ses i sammenhæng, og skal også ses i sammenhæng med udviklingen i fx nye digitale muligheder, muligheder for lagring, fleksibelt forbrug og nye måder at udvikle infrastrukturen på.

Dertil vil jeg bemærke, at det for en række af anbefalingerne gælder, at disse er målrettet lokalt. Kommunerne spiller en vigtig rolle i den grønne omstilling, ikke mindst som planmyndighed ift. at få ny VE på land op og ved at tiltrække og samplacere virksomheder ift. energiproduktion- og forbrug. Det er også kommunen, som varmeplan- og godkendelsesmyndighed, der har ansvaret for varmeplanlægningen og godkendelse af projekter for kollektiv varmforsyning. Dertil vil det være de lokale virksomheder, der i samarbejde med det lokale forsyningsselskab, vil skulle afklare om udnyttelse af overskudsvarme vil være en fordelagtig løsning.

**Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet**

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Derudover arbejder regeringen aktivt med en lang række af anbefalingerne for at sikre gode rammer lokalt og nationalt for at nå regeringens grønne ambitioner, som jeg vil gennemgå herunder.

Fsva. energieffektivitet

I juni 2024 blev regeringens *Køreplan for energieffektivitet* lanceret, der angiver en ny rammesætning til energieffektivisering, samt sætter yderligere fokus på regeringens videre arbejde med effektiv anvendelse af energi.

Fremadrettet rammesættes energieffektivitet som en samlebetegnelse, hvori energiadfærd og energirenoveringer, elektrificering, konverteringer og overskudsvarme, samt fleksibilitet understøttet af digitalisering og kompetencer, tilsammen skal være med til at sikre, at vi får mest muligt ud af det samlede energisystem.

Centralt for regeringens videre arbejde med energieffektivitet disse år er bl.a. opfyldelse af en række EU-krav, hvor der med det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv fra september 2023 bl.a. følger nye krav til energirenoveringer i det offentlige. Med det omarbejdede bygningsdirektiv fra maj 2024 følger der bl.a., at alle nye bygninger skal være nulemissionsbygninger fra 2030, mens målet er at omdanne eksisterende bygninger til en gennemsnitlig nulemissionsbygning i 2050.

Fsva. Industriel symbiose med eksisterende og nye virksomheder

For at fremme en hensigtsmæssig placering af elproduktion og elforbrug i det danske energisystem, muliggjorde *ændring af lov om elforsyning* som trådte i kraft pr. 1. maj 2023 direkte linjer og geografisk differentierede forbrugstariffer for store elforbrugere. Muligheden for direkte linjer skal tilskynde til samplacering, herunder bl.a. at store elforbrugere placerer sig tæt på VE-produktion.

Fsva. elektrificering af transportsektoren og landbrugssektoren

Regeringen har allerede iværksat en række tiltag for at støtte op om elektrificeringen af vejtransportsektoren. I luft- og søfarten forventes omstillingen primært drevet af øget anvendelse af VE-brændstoffer, mens en række indenrigsfærgeruter forventes fuldt elektrificerede frem mod 2030.

Med *Aftale om deludmøntning af Grøn fond* af april 2024 hæves dieselaafgiften med 50 øre pr. liter inkl. moms 2025. Dette kommer i tillæg til, at brændstoffer i transportsektoren kvoteomfattes fra 2027, hvilket skønnes at øge prisen på bl.a. benzin og diesel i vejtransporten. Samtidig skal lastbiler fra 2025 betale en vejafgift alt efter, hvor langt de kører, og hvor meget CO₂, de udleder.

Derudover er der afsat 700 mio. kr. i 2024-2029 samt 50 mio. kr. i 2030 og herefter til grøn omstilling og effektivisering af vejgodstransporten, hvoraf de første 75 mio. kr. i 2024 er udmøntet som tilskud til ellastbiler og depotladning.

Med vedtagelsen af EU-forordningen om Infrastruktur for Alternative drivmidler (AFIR-forordningen) og med afsæt i *Infrastrukturplan 2035* er der desuden afsat knap 700 mio. kr. til at udrulle 25 offentligt tilgængelige ladeparker langs statsvejsnettet til ellastbiler frem mod 2030.

Disse tiltag bl.a. oveni lempeligere bilafgifter for nul- og lavemissionsbiler, som skønnes at fremme en større elandel i nysalget. Det bemærkes, at ca. 50 pct. af alle nyregistrerede biler i Danmark i 2024 har været rene elbiler.

Fsva. land- og skovbrugsmaskiner mv. er de underlagt regulering gennem det nationale CO₂e-fortrængningskrav, hvilket stiller krav til reduktion af udledninger ved iblanding af fx biobrændsler.

Fsva. elnet og mere vedvarende energi

Folketinget har bl.a. med *Lov om ændring af lov om elforsyning*, som blev vedtaget d. 20. april 2023, sikret rammerne for at Energinet og netvirksomheder kan udvikle metoder, som kan bidrage til øget fleksibelt elforbrug og dermed øget fleksibilitet i elnettet. Med denne ændring er der banet vej for, at der kan ske en større grad af samplacering af VE-produktion og forbrug via såkaldte direkte linjer. Direkte linjer skal give elforbrugere og VE-producenter incitament til at koble elproduktion og elforbrug direkte, helt eller delvist uden om det kollektive elforsyningsnet. Lovændringen har desuden givet Energinet og netvirksomhederne rammerne til at kunne udvikle metoder for geografisk differentierede forbrugstariffer for større elkunder tilsluttet elnettet på 10 kV-spændingsniveau og opefter. Formålet med geografisk differentiering er at give et økonomisk incitament til, at elforbrug placeres steder, hvor der er ledig kapacitet i elnettet. Energinet og netvirksomhederne har endnu ikke benyttet sig af muligheden.

De konkrete tarifmodeller udvikles af netvirksomhederne og Energinet, og godkendes af Forsyningstilsynet. Denne ansvarsfordeling følger af elmarkedsdirektivet og indebærer, at Folketinget og ministeren har meget begrænset mulighed for at påvirke udviklingen eller niveauet af tarifferne. Det er således op til de kollektive elforsyningsvirksomheder at udvikle nye tarifmetoder. Nogle elforsyningsvirksomheder har bl.a. indført sæson- og tidsbestemte tariffer, der skal tilskynde til at lægge elforbruget på bestemte tidspunkter, og hos Energinet og netvirksomhederne er der forskellige muligheder for aftaler om begrænset netadgang for større netkunder.

Generelt er udbygningen af VE på land markedsbaseret, hvorved det er i sidste ende er efterspørgslen, der afgør, hvilken type af VE og hvor meget, der opstilles. For at understøtte udbygningen af VE-projekter på land samt fjerne barrierer for denne markedsbaserede udbygning, er der aftalt en række initiativer bl.a. i *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* og *Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023*. Initiativerne omhandler fx at staten kan spille en

aktiv rolle i planlægningen af energiparker på land, og øget kompensation til naboer og lokalsamfund.

I maj 2024 præsenterede regeringen desuden en solcellestrategi, som bl.a. fokuserede på rammerne for opsætning af solceller på tage. Herunder indeholdt strategien et initiativ om at skabe flere finansieringsmuligheder for sol på erhvervstage (lovforslag fremsættes primo 2025), samt oplæg til videre arbejde med udmøntning af pulje til VE på mindre tilgængelige arealer. Aftalekredsen skal drøfte puljens udmøntning inden udgangen af 2024. Midler kan forventeligt udmøntes fra ultimo 2025.

Ift. sikring af tilstrækkelig kapacitet følger det af Klimaprogram 2024, at regeringen vil fremsætte et udspil om elforsyningsikkerhed, som skal igangsætte arbejdet med initiativer, der skal understøtte en stabil elforsyning i et grønt energisystem.

Fsva. job

Regeringen har gjort flere tiltag for at understøtte de rette kompetencer til den grønne omstilling. Regeringen har primo 2024 præsenteret *Strategi for grønne job i landbruget og følgeerhverv*. Strategien bidrager til at realisere de erhvervs- og beskæftigelsespotentialer, der ligger i den grønne omstilling af landbruget.

Med *Aftale om flere faglærte til den grønne omstilling af juni 2024* (Regeringen, DD, SF, LA, K, EL, RV, DF og AL) vil aftalepartierne investere i tidssvarende udstyr, grønne lærerkompetencer og undervisningsforløb. Samtidigt vil aftalepartierne styrke, at den nyeste teknologi og viden om den grønne omstilling inkorporeres i erhvervsuddannelserne. Med aftalen afsættes bl.a. 208,7 mio. kroner mellem 2024 og 2027 til en grønt udstyrsløft på erhvervsskolerne. Dertil afsættes aftalepartierne yderligere 89,7 mio. kr. i årene 2024-2027 til et kompetenceløft af lærere på alle erhvervsuddannelser for at understøtte, at elever i endnu højere grad møder kvalificerede lærer med opdateret viden på erhvervsskolerne. Med aftalen iværksættes også andre initiativer, bl.a. permanentgøres videnscentre på erhvervsskoler, der fungerer som faglige fyrtårne og har til formål at understøtte både erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne i blandt andet den grønne omstilling. Centrene permanentgøres fra 2025.

Regeringen har desuden udpeget tre klimaerhvervsskoler. De tre klimaerhvervsskoler udpeges til at specialisere sig i et eller to områder i relation til konkrete klimaudfordringer, herunder 1) omlægning af energisektoren 2) Klimavenligt landbrug og bæredygtigt byggeri og 3) grøn transport.

Fsva. innovation

Regeringen har med udspillet *Fart på fremtidens grønne løsninger* fra oktober 2024 lagt op til at styrke indsatsen for grøn forskning og innovation. Fundamentet er ambitiøse investeringer på området på mindst 15 mia. kr. frem mod 2030.

Derudover vil regeringen styrke de fire grønne forskningsmissioner, CO₂-fangst, grønne brændstoffer (PtX), landbrug og cirkulær økonomi, med en ny tilgang, hvor der er særligt fokus på at få ny teknologi og nye løsninger hurtigere ud i samfundet. Eventuelle barrierer, for eksempel test, dokumentation eller koordinering mellem myndigheder, skal løses på samme tid, hvor det er muligt.

Med forskningsreserven for 2025, har Regeringen og Folketingets partier aftalt at afsætte 2,3 mia. kr. til grønne forskningsinitiativer, som skal bidrage til at realisere ambitionerne i udspillet *Fart på fremtidens grønne løsninger*. Herudover er det med forskningsreserven 2025 også aftalt bl.a. at afsætte 298 mio. kr. til det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), som har til formål at understøtte Danmarks energipolitiske målsætninger, bl.a. om forsyningssikkerhed, uafhængighed af fossile brændsler ved at udmønte midler til udvikling og demonstration af ny energiteknologi samt til etablering af testfaciliteter. Af midlerne er 60 mio. kr. målrettet udvikling og demonstration af el-lagre.

Derudover er udvikling og implementering af nye klimaløsninger i landbrugs- og fødevarerhvervet afgørende for den grønne omstilling. Sporene til omstillingen er blevet lagt i *Aftale om et Grønt Danmark* fra juni 2024. Med udspillet *Fart på fremtidens grønne løsninger* præsenterede regeringen en samlet indsats for, hvordan en række af de nye klimaløsninger fra aftalen kan bringes helt i mål. Dette med henblik på, hvordan en række konkrete klimateknologier og -tiltag bringes ind i de nationale emissionsopgørelser hurtigst muligt og derigennem ind i et kommende afgiftsgrundlag.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard